

RIKTLINJER FÖR

FINANSFÖRVALTNINGEN

STYRANDE DOKUMENT	
Dokumenttitel	Riktlinjer för finansförvaltningen
Diarienummer	KK22/313
Kategori av styrdokument	Normerande
Fastställd av	Kommunstyrelsen
Beslutsdatum	2022-04-11
Giltighetstid	*
Omfattar	*
Dokumentansvarig	*
Uppföljning	*

* Uppgift saknades i beslutat styrdokument vid tid för redaktionell revidering.

KATEGORIER AV STYRDOKUMENT	
Organiserande	Förklarar, tydliggör och reglerar kommunens roll- och ansvarsfördelning samt vem som har rätt att fatta beslut.
Normerande	Beskriver kommunens förhållningssätt i en viss fråga eller ger direktiv för hur något ska utföras och syftar till att styra beteenden utifrån en gemensam värdegrund.
Aktiverande	Beskriver vad kommunen vill förändra eller uppnå inom specifika områden och syftar till att ge ett uppdrag att handla på ett visst sätt.
Reglerande	Anger villkoren för kommunal service och vilka krav kommunen ställer på de som lever, verkar och vistas i Nyköping.

INNEHÅLL

1	INLEDNING	1
2	SYFTE	1
3	MÅL OCH BEGRÄNSNINGAR AV FINANSIELLA RISKER	2
3.1	Finansverksamheten	2
3.2	Verksamhetsområden.....	2
3.2.1	Likviditetsförvaltning	2
3.2.2	Skuldförvaltning	3
3.2.3	Borgensåtagande	4
3.2.4	Långsiktig medelsförvaltning av kommunens pensionsmedel ..	4
3.2.5	Medelsförvaltning av donationsmedel	5
4	ORGANISATION OCH ANSVARSFÖRDELNING	5
4.1	Kommunfullmäktiges ansvar.....	5
4.2	Kommunstyrelsens ansvar.....	6
4.3	Ekonomichefens ansvar.....	6
4.4	VD för koncernbolag och förbund.....	6
4.5	Styrelse för koncernbolag och förbund	7
4.6	Intern kontroll	7
5	UPPFÖLJNING	7
6	GENOMFÖRANDE	8
6.1	Arbetsformer.....	8
6.2	Riktlinjer för likviditetsförvaltning	8
6.2.1	Likviditetsplanering	8
6.2.2	Likviditetsrisk	9
6.2.3	Koncernkonto.....	9
6.2.4	Betalningsströmmar	9
6.2.5	Betalningsbevakning och kravverksamhet.....	9
6.2.6	Tillåtna placeringsinstrument.....	9
6.3	Riktlinjer för skuldförvaltning	10
6.3.1	Koncerninterna krediter/borgensåtaganden.....	10
6.3.2	Refinansieringsrisk.....	11

6.3.3	Ränterisk	11
6.3.4	Valutarisk.....	12
6.3.5	Motpartsrisk.....	12
6.3.6	Finansiell leasing.....	12
6.4	Riktlinjer för borgensåtagande.....	13
6.4.1	Riskbedömning	13
6.4.2	Kriterier för borgen till ideella föreningar eller organisationer	13
6.4.3	Säkerheter.....	13
6.4.4	Räntebindning.....	14
6.4.5	Försäkringar	14
6.4.6	Borgensavgift	14
6.4.7	Ansökan	14
6.4.8	Beslut.....	15
6.4.9	Nedskrivning	15
6.4.10	Rapportering från den som beviljats borgen.....	15
6.4.11	Uppföljning och rapportering i bokslut.....	15
6.5	Riktlinjer för långsiktig medelsförvaltning av kommunens pensionsmedel.....	15
6.5.1	Övergripande strategi och riskhantering	15
6.5.2	Hållbara placeringar.....	16
6.5.3	Tillåtna tillgångsslag och limiter	17
6.5.4	Sammansättning inom tillgångsslagen.....	18
6.5.5	Sammansättning inom tillgångsslagen.....	18
6.5.6	Placeringsriktlinjer för de enskilda tillgångsslagen.....	19
6.5.7	Övriga restriktioner för den långsiktiga medelsförvaltningen..	20
6.6	Riktlinjer för medelsförvaltning av donationsmedel.....	21
7	DEFINITIONER.....	22
8	ÄNDRINGSHISTORIK.....	24

1 INLEDNING

Kursiv text i dessa riktlinjer är text hämtade från Finanspolicy beslutad av Kommunfullmäktige 2020.

Kommuners medelsförvaltning regleras i kommunallagen 8 kap 2-4 §§. Av reglerna framgår det att kommunen ska förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses. Fullmäktige ska även meddela närmare föreskrifter om medelsförvaltningen och särskilda föreskrifter för förvaltningen av medel avsatta för pensionsförpliktelser. Finanspolicyn utgör tillsammans med kommunstyrelsens Riktlinjer för finansförvaltningen dessa föreskrifter.

Finanspolicyn och riktlinjerna ersätter Finanspolicy och riktlinjer för finansförvaltningen från 2018.

Policyn gäller tills vidare eller tills beslut fattas om ny policy. Kommunfullmäktige fattar beslut om policyn en gång varje mandatperiod eller vid behov av revidering.

Riktlinjerna gäller tills vidare eller tills beslut fattas om att revidera riktlinjerna. Kommunstyrelsen fattar beslut om riktlinjerna. Riktlinjerna bör ses över årligen och uppdateras vid behov med hänsyn till aktuella förhållanden inom kommunen samt till utvecklingen på de finansiella marknaderna. Ekonomiavdelningen ansvarar för att initiera eventuella revideringar.

2 SYFTE

Finanspolicyn är ett ramverk från Kommunfullmäktige i syfte att ange övergripande målsättningar, ansvarsfördelning och principer för finansverksamheten inom kommunkoncernen. Policyn ska även omfatta kommunens hel- och delägda bolag samt det med Oxelösunds kommun delägda vattenverksförbundet NOVF. Dessa organisationer ska implementera och följa denna policy samt fastställa egna riktlinjer för bolagets/förbundets finansiella verksamhet.

Syftet med policyn är att:

- Fastställa finansverksamhetens övergripande mål
- Fastställa ramar för begränsning av de finansiella risker som förekommer i finansverksamheten
- Fastställa ramar för hur finansverksamheten skall organiseras
- Fastställa ramar för rapportering och uppföljning av finansverksamheten

3 MÅL OCH BEGRÄNSNINGAR AV FINANSIELLA RISKER

3.1 Finansverksamheten

Finansverksamhetens mål baseras på målet om god ekonomisk hushållning samt kommunallagens krav på god avkastning och betryggande säkerhet.

Finansverksamhetens mål är att:

- *Hantering av kassaflöde, kapitalanskaffning och kapitalplaceringar ska skötas effektivt och rationellt genom system och rutiner som skapar samordningsfördelar för kommunkoncernen. Till exempel med hjälp av koncernkonto.*
- *Säkerställa kommunens betalningsförmåga på kort och lång sikt.*
- *Ha en hantering med lågt risktagande som är säker och effektiv.*
- *Medverka till att räntenettot i ett långsiktigt perspektiv blir så högt som möjligt.*

3.2 Verksamhetsområden

Finanspolicyn omfattar nedanstående delområden med mål och ramar för begränsning av de finansiella riskerna enligt följande:

- *Likviditetsförvaltning*
- *Skuldförvaltning*
- *Borgensåtaganden*
- *Långsiktig medelsförvaltning av kommunens pensionsmedel*
- *Medelsförvaltning för donationsmedel*

Samtliga kommunens verksamheter och bolag ska bidra till att målen uppnås.

3.2.1 Likviditetsförvaltning

Likviditetshanteringen avser förvaltningen av kommunkoncernens likvida medel som ingår i den löpande verksamhetens likviditetshantering på kort sikt samt den överlikviditet som har längre horisont. Likviditetsportföljens storlek ska vara tillräcklig för att säkerställa betalning av planerade utbetalningar i den takt de förfaller.

Mål för likviditetsförvaltningen är att

- *Alltid ha en god betalningsberedskap*
- *Tillgodose betryggande säkerhet*

Vid avvikelse ska ekonomiavdelningen rapportera till Kommunfullmäktige

Indikator	Mätning (informations- källa)	Förväntat resultat	Avrapportering till Kommunfullmäktige	
			Vem rapport- erar	När sker rapportering
Antal dagar kontosaldot understiger beviljad kontokredits- limit	Löpande (Likviditets- plan)	0	Ekonomi- avdelningen	Vid negativ avvikelse

3.2.2 Skuldförvaltning

Skuldförvaltningen omfattar hanteringen av de långfristiga lån som kommunkoncernen har för att finansiera långsiktiga investeringar.

Mål för kommunkoncernens skuldförvaltning är att:

- *Säkerställa kommunkoncernens betalningsförmåga på kort och lång sikt*
- *Minimera kommunkoncernens räntekostnader ur ett långsiktigt perspektiv*
- *Minimera riskerna med upplåning*

Upplåning i spekulativt syfte eller upplåning som uteslutande syftar till att skaffa medel för placering med ränteförtjänst är inte tillåtet. Det får dock inte förhindra att upplåning sker till ett belopp eller vid en tidpunkt som bedöms vara lämplig med hänsyn till kreditvillkor eller förväntad förändring av räntorna på finansmarknaden.

Kommunstyrelsen ska fastställa ramar för refinansieringsrisk, ränterisk, valutarisk och motpartsrisk i Riktlinjer för finansförvaltning.

Ramarna framgår av avsnitt 7.5.

3.2.3 Borgensåtagande

Ett borgensåtagande innebär att kommunen åtar sig att fullfölja betalningsförpliktelser för gäldenärens/låntagarens räkning om denne inte kan göra det.

Mål för borgensåtagande är att:

- Borgensåtaganden inte ska äventyra eller fördyra kostnaden för den egna upplåningen.

Borgensåtaganden beviljas endast för lån till investeringar i hel/delägda dotterbolag samt lån till investeringar i ideella föreningar eller ideella organisationer som är verksamma i kommunen.

3.2.4 Långsiktig medelsförvaltning av kommunens pensionsmedel

Kommunen har finansiella medel för att långsiktigt kunna möta framtida likviditetspåfrestningar med anledning av pensionsutbetalningar.

Målet med pensionsmedelsförvaltningen är att möta likviditeten för den förmånsbestämda ålderspensionen (FÅP) år 2040 och framåt med minst 100% konsolidering gentemot den förmånsbestämda ålderspensionen.

Kommunen ska årligen följa upp tillgångarnas värdeförändring i förhållande till uppdaterad beräkning av den förmånsbestämda ålderspensionen.

Kommunens tillgångsportfölj ska allokeras för att uppnå en rimlig avvägning mellan förväntad avkastning och risk. Förlustrisken begränsas genom att portföljen tillåts falla maximalt 15% från det högsta rapporterade värdet de senaste 12 månaderna.

Avkastningsmålet för pensionsmedelsförvaltningen är en långsiktig avkastning på 3% per år i reala termer, justerat för inflation.

Avkastningsmålet (förväntad avkastning) styrs av risknivån i portföljen. Vid sidan av riskbegränsningen är utgångspunkten för allokeringen mellan tillgångsslagen att i normalläget ha en så hög andel aktier som möjligt för att maximera förväntad avkastning.

Indikator	Mätning (Informations- källa)	Förväntad avkastning	Avrapportering till Kommunfullmäktige	
			Vem rapporterar	När sker rapportering
Årlig avkastning (%)	Portföljrapport (förvaltare)	Inflation plus 3 %.	Ekonomiavd	Årsbokslut

3.2.5 Medelsförvaltning av donationsmedel

Kommunen förvaltar finansiella medel för ett antal donationsfonder och stiftelser.

Mål för förvaltningen av donationsmedel är att

- *uppnå en avkastning som möjliggör en årlig utdelning i enlighet med respektive stiftelses ändamål.*
- *ge en god avkastning i förhållande till risk.*

4 ORGANISATION OCH ANSVARSFÖRDELNING

Ansaret för finansverksamheten inom kommunkoncernen fördelas mellan kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, ekonomichef och bolagens/förbundets ledning enligt nedan.

Delegering av beslutsrätt från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen framgår av kommunstyrelsens reglemente. Delegering av beslutsrätt från kommunstyrelsen till delegat framgår av kommunstyrelsens delegationsordning.

4.1 Kommunfullmäktiges ansvar

Kommunfullmäktige ansvarar för att

- *minst en gång varje mandatperiod besluta om denna policy och eventuella revideringar*
- *förvaltningen sker i överensstämmelse med Kommunallagen 8 kap 2 - 3a §*
- *besluta om ram för kommunkoncernens upplåning*
- *besluta om ramar för långfristig utlåning av medel till respektive hel- eller delägda kommunala aktiebolag samt för NOVF.*
- *besluta om eventuella borgensramar för kommunala bolag eller besluta om enskilda borgensåtaganden till bolag eller föreningar/organisationer.*

4.2 Kommunstyrelsens ansvar

Kommunstyrelsen ska

- *minst en gång varje mandatperiod, eller vid behov,*
 - *lämna förslag till kommunfullmäktige om revideringar av denna policy.*
 - *besluta om Riktlinjer för finansverksamheten*
- *årligen*
 - *besluta om marginal för koncerninterna lån*
 - *besluta om internkontrollplan för finansverksamheten*
 - *följa upp och utvärdera förvaltningsresultaten*
 - *följa upp placeringarnas hållbarhet och ansvarsfullhet*
 - *följa upp att regelverket inklusive beslutade limiter följs.*

4.3 Ekonomichefens ansvar

Ekonomichefen har det operativa ansvaret för kommunens finanshantering. Det är ekonomichefens ansvar att:

- *Samordna kommunens finansiella verksamhet*
- *Löpande föra strategiska diskussioner och följa utvecklingen inom finansverksamheten genom att ta del av den fortlöpande finansiella rapporteringen*
- *Kommunen har en väl fungerande finansfunktion*
- *Kommunen har tillfredställande intern kontroll*
- *Lämna information om kommunens finansiella ställning till kommunstyrelsen*
- *Vid överträdande av limiter besluta om korrigerande åtgärder*
- *Inom ramen för kommunstyrelsens delegation fatta beslut i frågor rörande upplåning och placering av medel.*

4.4 VD för koncernbolag och förbund

Verkställande direktör eller motsvarande har det operativa ansvaret för bolagets/förbundets finanshantering. Det är VD:s ansvar att:

- *Bolaget/förbundet har en väl fungerande finansfunktion*
- *Bolaget/förbundet har tillfredställande intern kontroll*
- *Lämna information om bolagets/förbundets verksamhet till styrelsen*
- *Vid överträdande av limiter besluta om korrigerande åtgärder*

4.5 Styrelse för koncernbolag och förbund

Styrelsen ska

- *Besluta om bolagets/förbundets interna regelverk*
- *Följa upp och utvärdera verksamheten utifrån bland annat och måluppfyllelse, effektivt nyttjande av resurser samt efterlevnad av lagar, regelverk och ägardirektiv.*

4.6 Intern kontroll

Med intern kontroll avses i detta fall administration av löpande upplånings- och placeringsavslut, handhavande av aktuell dokumentation och bokföring av aktuella affärer. Kontrollen förutsätter att det finns erforderliga system och rutiner för:

- *Instruktioner*
- *Rapportering och uppföljning*
- *Ansvarsfördelning i organisationen*
- *Inventering av tillgångar och skulder*
- *Redovisning*

För att åstadkomma god säkerhet och effektiva rutiner i finansarbetet krävs att handläggar- respektive internkontrollfunktionerna hålls åtskilda.

Alla affärsavslut/beslut skall omedelbart dokumenteras. Ekonomiavdelningen skall omgående rapportera till kommunstyrelsens ordförande och kommunens revisorer om misstanke om oegentligheter i finansverksamheten skulle uppkomma.

5 UPPFÖLJNING

Kommunstyrelsen ansvarar för att följa upp policyn och redovisar till kommunfullmäktige i samband med helårsbokslutet. Kommunstyrelsens uppföljning sker enligt beslutade riktlinjer för finansförvaltningen.

6 GENOMFÖRANDE

6.1 Arbetsformer

Operativa risker ska minskas genom en väl anpassad intern organisation och god intern kontroll. Med operativ risk avses risk för förlust/skada som uppstår till följd av att t.ex. interna processer eller rutiner inte är ändamålsenliga eller är felaktiga, mänskliga fel, felaktiga system eller brister i legal hantering.

Syftet med hanteringen av operativa risker är:

- Att se till att finansverksamheten bedrivs på ett kontrollerat sätt och att ekonomienheten vid varje tidpunkt har korrekt information om positioner och risker så att beslut kan fattas på korrekta grunder.
- Att minimera förluster på grund av fel i processer, system eller på grund av bristande kontroll.

Det ska finnas en process för löpande identifiering, värdering och hantering av operativa risker inom finansverksamheten. Innan nya finansiella instrument får användas ska det säkerställas att de kan hanteras i systemen, både redovisnings- och värderingsmässigt.

Minst två personer ska vara involverade i varje affär och administrationen av alla avtal, bokföring av transaktionerna mm ska skötas av någon annan än den som fattar besluten.

6.2 Riktlinjer för likviditetsförvaltning

6.2.1 Likviditetsplanering

En samordnad likviditetsplanering ska ske för koncernen. Ekonomiavdelningen ansvarar för att upprätta en gemensam likviditetsplan för kommunen som uppdateras löpande. Planen ligger till grund för bedömning av betalningsberedskapen och eventuella beslut om placering av likvida medel och upplåning.

Kommunen ska ha en betalningsberedskap som möjliggör betalning av planerade utbetalningar i den takt de förfaller till betalning. Denna beredskap ska vara i form av tillgängliga likvida medel.

Definition av tillgängliga likvida medel:

- Kassa och bank.
- Noterade finansiella tillgångar som kan omsättas inom 5 dagar inklusive räntefonder.
- Bekräftade, ej utnyttjade kreditlöften.

Tillåtna placeringsinstrument framgår av avsnitt 6.2.6 och tillåtna motparter framgår avsnitt 6.2.7.

6.2.2 Likviditetsrisk

Med likviditetsrisk avses risken för att inte ha tillräcklig betalningsberedskap för att kunna möta planerade och/eller oförutsedda utgifter. För att möta likviditetsrisken ska kommunen enligt finanspolicyn ha en betalningsberedskap som möjliggör betalning av planerade utbetalningar i den takt de förfaller.

6.2.3 Koncernkonto

Kommunen samt bolagen i den kommunala koncernen ska ingå i koncernkontosystemet och får inte utan kommunstyrelsens tillstånd öppna andra konton.

6.2.4 Betalningsströmmar

Ekonomiavdelningen ansvarar för att utarbeta rutiner så att kommunens in- och utbetalningar sker på rätt dag och att de likvida medlen är räntebärande så länge som möjligt.

6.2.5 Betalningsbevakning och kravverksamhet

Kommunens fordringar ska bevakas effektivt så att medel för utförda prestationer flyter in i så stor utsträckning som möjligt. Verksamheten ska genomföras i enlighet med god inkassosed. Ett led i kravverksamheten kan vara att tillgripa avstängning av tjänsten eller varan.

6.2.6 Tillåtna placeringsinstrument

Kortfristig likviditet ska placeras antingen på koncernkonto eller i tillåtna räntebärande värdepapper enligt nedan.

- Svenska räntebärande värdepapper inklusive räntefonder som ryms inom ramen för kreditlimiterna i dessa riktlinjer
- Räntebärande konto i bank med en kreditvärdighet som ligger inom ramen för kreditlimiterna i dessa riktlinjer.

Kommunens likviditet, vad det gäller räntebärande papper, får placeras:

- I värdepappersfonder registrerade hos Finansinspektionen eller motsvarande organ inom EU bestående av räntebärande värdepapper med god kreditvärdighet och riskspridning. Fondens värde ska kunna gå att följa kontinuerligt samt realiseras med kort Den genomsnittliga

kreditvärdigheten för en enskild fond får inte understiga ett kreditbetyg motsvarande investmentgrade (BBB-/Baa3 enligt Standard & Poor's respektive Moody's).

- direkt i svenska räntebärande värdepapper som är offentligt utbudna och som löpande prissätts. Vid placering direkt i räntebärande värdepapper är lägsta tillåtna kreditbetyg motsvarande investmentgrade (BBB-/Baa3 från Standard & Poor's respektive Moody's). Maximalt 5% av portföljen får placeras hos en enskild motpart om löptiden är över tre månader. Undantag medges för placering i skuldebrev utgivna av svenska staten samt för bankinlåning. Placeringar som görs direkt i räntebärande värdepapper ska göras i svenska kronor.
- Placeringar i räntebärande värdepapper bör spridas mellan tillgångar med olika finansiella egenskaper (med avseende på ränterisk, kreditrisk och löptid) för att uppnå en rimlig balans mellan förväntad avkastning och risk. Vid valet av löptid ska hänsyn tas till placeringshorisonten utifrån kommunens likviditetsprognos.
- För att minska ränterisken, det vill säga att en räntehöjning påverkar marknadsvärdet av placeringarna negativt, i denna förvaltning ska den genomsnittliga durationen för portföljen inte överstiga 1,5 år.
- Räntebärande placeringar som inte görs direkt i räntebärande värdepapper får göras i annan valuta, men ska då vara valutasäkrade, då valutarisken i annat fall skulle bli den dominerande risken i placeringen.

6.3 Riktlinjer för skuldförvaltning

6.3.1 Koncerninterna krediter/borgensåtaganden

Kommunfullmäktige beslutar om kommunkoncernens totala kreditram samt hur stor del av den totala ramen respektive bolag/förbund får nyttja. Koncerninterna krediter inom beviljade ramar ses som verkställighet.

Utöver ovanstående tillhandahåller kommunen kontokredit till bolagen inom ramen för kommunens koncernkontosystem för att säkerställa löpande likviditet i respektive bolag.

Krediter/borgensåtagande ska prissättas med utgångspunkt i kommunens genomsnittliga räntekostnad plus en marginal/räntepåslag som sätts i syfte att neutralisera den konkurrensfördel som låntagaren får genom att utnyttja kommunens kreditvärdighet vid sin egen kreditanskaffning. Marginalen fastställs av kommunstyrelsen årligen eller vid behov. Långivaren/borgensmannen har utöver detta möjlighet att vidaredebitera bolagen/förbundet för särskilda merkostnader för bolagets/förbundets finansiella tjänster.

6.3.2 Refinansieringsrisk

Refinansieringsrisk innebär att medel inte kan lånas upp eller bara lånas upp till kraftigt ökade kostnader. Refinansieringsrisk innebär att det i vissa situationer kan vara svårt att till fördelaktiga villkor låna upp stora volymer.

Refinansieringsrisken i portföljen är större om betydande belopp ska lånas om vid ett enda tillfälle i jämförelse med om mindre lånebelopp förfaller över en längre tidsperiod. Genom att sprida låneportföljens förfallotider jämnt över tiden, blir också refinansieringsrisken mindre.

En längre kapitalbindningstid ger en dyrare upplåning under normala förhållanden, men innebär en försäkring mot oförutsedda kriser.

Refinansieringsrisken bedöms som låg då kommunen har möjlighet att bland annat låna av Kommuninvest och svenska staten. Sannolikheten att dessa motparter inte ska kunna tillhandahålla Sveriges kommuner nödvändig likviditet är mycket liten.

Refinansieringsrisken begränsas genom att:

- Den externa skuldens genomsnittliga kapitalbindningstid bör normalt vara 2,5 år.
- Tillåtet intervall för genomsnittlig kapitalbindning: 1,5 - 3,5 år.
- Maximalt 50 % av kapitalet får förfalla inom 1 år.

6.3.3 Ränterisk

Med ränterisk avses risk för att förändringar i räntenivån leder till ökade räntekostnader. Ränterisken beror främst på räntebindningstiden. För att begränsa ränterisken bör räntebindningstiden för olika lån spridas över tiden. Att binda räntan innebär att försäkra sig om framtida ränta, därför är ränta normalt högre ju längre bindningstiden är. Även att binda räntan innebär en risk då det kan medföra en dyrare upplåning vid räntenedgång eller oförändrad ränta. Vid större amorteringar medför också en bunden ränta risk att behöva betala ränteskillnadsersättning.

Den genomsnittliga räntebindningstiden bör vara 2 år men tillåts variera mellan 1-3 år. Maximalt 60 % får förfalla inom 1 år.

Kommunen har rätt att använda derivatinstrument i ränteriskhanteringen.

Derivaten får endast användas till att förkorta eller förlänga räntebindningstiden på befintliga eller planerade framtida underliggande lån i syfte att få en jämnare spridning av skuldportföljens räntebindningstider.

6.3.4 Valutarisk

Med valutarisk avses risk för att förändrade valutakurser negativt påverkar kommunens balansräkning och räntekostnader. Exponering för valutakursrisk uppstår om man har skulder i annan valuta än SEK.

För att undvika valutarisker är det endast tillåtet med lån i svenska kronor.

6.3.5 Motpartsrisk

Med motpartsrisk avses risk för att motparten i en finansiell transaktion inte kan fullfölja sina åtaganden att betala eller leverera. Risken ökar om kommunen är för beroende av en finansieringskälla och att relationen till denna försämras.

För att motverka motpartsrisken är följande motparter godkända för upplåning:

- Svenska staten
- Kommuninvest
- Bank eller bankägt finansbolag
- Svenska försäkringsbolag och pensionsanstalter
- Kommuner eller regioner
- Kommunala bolag
- Europeiska Investeringsbanken (EIB)
- Nordiska Investeringsbanken (NIB)

Maximalt 50 % av den totala lånestocken får ligga på en och samma långivare. Undantag görs för svenska staten och Kommuninvest som kan vara ensam långivare.

6.3.6 Finansiell leasing

Finansiell leasing jämförs både juridiskt och redovisningsmässigt med lån, och innebär vanligtvis en dyrare finansiering än kommunens övriga finansieringsalternativ. Avtal om finansiell leasing får endast tecknas av i delegationsordningen utsedd tjänsteman. Särskild delegation gäller för leasing av personbilar som omfattas av produktspecifika momsregler.

6.4 Riktlinjer för borgensåtagande

6.4.1 Riskbedömning

Borgensåtaganden beviljas endast för lån till investeringar i hel/delägda dotterbolag samt lån till investeringar i ideella föreningar eller ideella organisationer som är verksamma i kommunen. Beslut om borgen ska föregås av en bedömning av den risk kommunen ikläder sig. Bedömningen ska omfatta en kreditvärdering av låntagaren, bedömning av lån, säkerhet, lånevillkor samt möjligheter att finansiera investeringen på annat sätt.

6.4.2 Kriterier för borgen till ideella föreningar eller organisationer

- Lånet ska vara upptaget i SEK.
- Föreningen/organisationen ska ha skött sina betalningar mot kommunen.
- Investeringen som ligger till grund för borgensbegäran får inte ha påbörjats före beslut om borgen.
- Den ekonomiska insats som föreningen/organisationen själv gör ska motsvara minst 10 % av den totala investeringen.

Om föreningen/organisationen tidigare har beviljats borgen gäller följande:

- Borgen till ny investering kan tidigast beviljas när lånet för den tidigare erhållna borgen är amorterad med minst hälften av det ursprungliga lånebeloppet.

6.4.3 Säkerheter

Kommunen kan som säkerhet för borgensåtagande till föreningar/organisationer kräva följande säkerheter.

- Pantbrev i fast egendom, prövas efter förmånsläge
- Företagsinteckning, dvs panträtt i lös egendom
- Säkerhetsöverlåtelse i byggnad på ofri grund
- Solidarisk borgen av styrelsemedlemmar (personlig eller annan typ av underborgen)

Ytterligare pantsättning av pantsatt egendom får inte ske utan kommunens medgivande.

6.4.4 Räntebindning

Krediter upptagna av andra än hel/delägda organisationer och som omfattas av kommunal borgen får inte räntebindas på mer än 3 månader.

6.4.5 Försäkringar

De investeringar som finansieras med hjälp av kommunal borgen ska vara betryggande försäkrade. Kommunen ska hållas underrättad om försäkringen under hela den tid borgensåtagandet gäller.

6.4.6 Borgensavgift

Borgen är en finansiell tjänst under risktagande och får inte lämnas på villkor som motverkar sund konkurrens. Borgensavgift får förekomma dels för att uppnå konkurrensneutralitet, dels för att ge låntagaren incitament att avveckla/amortera lån mot kommunal borgen. Kommunens marginalpåslag och borgensavgifter vid borgen och utlåning ska vara transparent och ske till marknadsmässiga villkor.

Kommunens villkor ska inte vara sämre eller bättre än de villkor en låntagare som verkar i konkurrens med privata bolag skulle kunna uppnå på egna meriter.

Borgensavgiftens storlek ska i huvudsak motsvara skillnaden mellan räntenivån vid lån mot kommunal borgen och räntenivån vid lån mot annan säkerhet som låntagaren kan erbjuda. Borgensavgiften fastställs av kommunfullmäktige och fastställs som en procentuell avgift. Undantag ges för Nyköpingshems eventuella borgensavgift som fastställs av kommunstyrelsen.

6.4.7 Ansökan

Ansökan om kommunal borgen ska ställas till kommunfullmäktige. Följande handlingar ska bifogas ansökan:

- Redogörelse för föreningens/organisationens behov av investeringen
- Investerings- och likviditetskalkyl för aktuell investering.
- Resultat- och balansräkning samt revision- och verksamhetsberättelser för de 3 senaste åren.
- Resultatbudget för föregående, innevarande och nästkommande år.
- Likviditetsbudget för innevarande och nästkommande år.
- Uppgift om försäkring och försäkringsbolag för objektet
- Uppgift om eventuell säkerhet som kan erbjudas
- Stadgar
- Uppgift om antal medlemmar och medlemsavgifter

6.4.8 Beslut

Kommunfullmäktige beslutar om borgensåtagande och om förlängt borgensåtagande.

Varje borgensåtagande ska tidsbegränsas. Beslutet kan omprövas efter giltighetstidens utgång.

Underskrift av borgenshandlingar får ske först när kommunfullmäktiges beslut att medge kommunal borgen har vunnit laga kraft.

6.4.9 Nedskrivning

Nedskrivning av borgensåtagandet ska ske i takt med att lånebeloppet amorteras.

6.4.10 Rapportering från den som beviljats borgen

För varje följande år som borgensåtagandet gäller ska följande handlingar tillställas kommunstyrelsen utan anmaning.

- Resultat- och balansräkning samt verksamhetsberättelse.
- Resultat- och likviditetsbudget.
- Uppgift om aktuell låneskuld.
- Uppgift om giltig försäkring för investeringsobjektet

Om det kan befaras att ett borgensåtagande kan behöva infrias ska den som beviljats borgen skyndsamt meddela kommunstyrelsen.

6.4.11 Uppföljning och rapportering i bokslut

I delårs- och helårsbokslut ska samtliga aktuella borgensåtaganden redovisas.

6.5 Riktlinjer för långsiktig medelsförvaltning av kommunens pensionsmedel

6.5.1 Övergripande strategi och riskhantering

För att nå det långsiktiga avkastningsmålet krävs i normalläget en relativt hög andel riskfyllda tillgångar. I syfte att minska förlusterna vid kraftiga börsfall ska andelen riskfyllda tillgångar i portföljen (primärt aktier) styras dynamiskt.

Andelen riskfyllda tillgångar ska löpande justeras så att portföljen som mest kan tappa 15 % i värde i förhållande till det högsta värdet de senaste 12 månaderna (beräknat som värdet den sista dagen varje månad). Detta innebär att risken i

portföljen i första hand styrs på övergripande nivå. För att kunna agera på detta sätt krävs breda intervall för hur mycket kapital som får placeras i respektive tillgångsslag. Framför allt behöver andelen aktier kunna minskas kraftigt för att skydda portföljens värde från att falla mer än 15 %.

Vid sidan av riskbegränsningen är utgångspunkten för allokeringen mellan tillgångsslagen att i normalläge ha en relativt hög andel aktier för att över tid ha en hög förväntad avkastning.

6.5.2 Hållbara placeringar

För att agera som en ansvarsfull investerare ska kommunen ta hänsyn till långsiktigt hållbar utveckling vid investeringar. Genom hållbara och ansvarsfulla placeringar av kommunens kapital och lån kan företag i Sverige och i världen medverka till att Nyköpings kommun bidrar till målet om ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

Kommunens ställning medför ett ansvar att verka för god etik, vilket definieras som avståndstagande från kriminalitet, respekt för seriösa affärsmetoder samt demokratiska principer. Kommunen har som krav att de företag och organisationer i vilka kapital investeras följer de internationella normer för mänskliga rättigheter, arbete och miljö, vilka finns formulerade i FN-konventioner och traktater som humanitär rätt, folkrätt och miljölagstiftning.

Direkta placeringar ska inte ske i värdepapper utgivna av företag vars huvudsakliga verksamhet utgörs av tillverkning eller försäljning av vapen eller annan krigsmateriel, produktion av pornografi, tobaksprodukter, spel eller alkoholhaltiga drycker.

Med väsentlig del av verksamhet menas mer än 5 % av ett företags eller koncerns omsättning enligt praxis på marknaden.

Placeringar i statspapper är undantagna ovanstående begränsningar.

Placeringar medges ej i företag vars huvudsakliga verksamhet är utvinning av fossila bränslen. Placeringar ska även undvikas i företag som på annat sätt är inblandade i framställningen av fossila bränslen genom t.ex. produktion och prospektering

Vid indirekta placeringar i fonder ska eftersträvas att fonden har en placeringsinriktning som så långt som möjligt uppfyller de hållbarhetskrav som anges ovan. Vid placeringar i fonder ska innehavets vikt bedömas utifrån ett väsentlighetskriterium där endast mindre avvikelser kan accepteras. Vid

placeringar i strukturerade produkter gäller att emittenten av instrumentet ska uppfylla ovanstående krav.

För att vidga hållbarhetsperspektivet i förvaltningen ska kommunen även använda sig av så kallad positiv screening som innebär att placeraren aktivt väljer in innehav istället för att välja bort. Kommunen ska sträva efter att göra placeringar i bolag som bidrar till att lösa klimatutmaningarna eller som främjar omställningen till ett hållbart samhälle. Dessa investeringar kan göras inom ramen för riktlinjerna ovan men i de fall det rör sig om investeringar i påverkansfonder tillåts placeringarna avvika från dessa.

Detta förutsätter dock att fonden är en uttalad påverkansfond som placerar i lösnings- eller omställningsbolag efter en tydlig investeringsprocess med regelbunden uppföljning. Max 10% av totalportföljen tillåts placeras i denna fondtyp.

6.5.3 Tillåtna tillgångsslag och limiter

Portföljens medel får placeras i tillgångsslag med limiter enligt tabellen nedan. Med limit avses den lägsta och högsta andelen som respektive tillgångsslag vid varje tidpunkt får utgöra av portföljens marknadsvärde

Omviktning ska ske när en limit för något tillgångsslag över- eller underskrids. Omviktning ska göras så att kommunens medel med betryggande marginal åter befinner sig inom angivna intervall. Vid beräkning av vikterna ska tillgångarnas aktuella marknadsvärde i SEK utgöra utgångspunkt.

Allokeringen mellan olika tillgångsslag uttrycks även som normalportfölj, vilket speglar kommunens långsiktiga strategi i kapitalförvaltningen. Normalportföljen motsvarar den portföljsammansättning som krävs för att den förväntade avkastningen ska motsvara avkastningsmålet över tiden.

Tillgångsslag	Minst	Normalt	Maximalt
1. Räntebärande värdepapper	30%	50%	100%
2. Aktier	0%	50%	70%
- Varav svenska aktier	0%	25%	50%
- Varav utländska aktiefonder	50%	75%	100%
3. Alternativa tillgångar	0%	0%	10%
4. Likvida medel	0%	0%	20%

6.5.4 Sammansättning inom tillgångsslagen

Placeringar i räntebärande värdepapper bör spridas mellan tillgångar med olika finansiella egenskaper (med avseende på ränterisk, kreditrisk och löptid) för att uppnå en rimlig balans mellan förväntad avkastning och risk.

I perioder då aktieexponeringen är låg kommer en stor del av kapitalet att placeras i ränteinstrument med låg risk i avvaktan på att det återplaceras i aktier.

Risken i aktieportföljen begränsas i första hand genom att sprida kapitalet på olika geografiska marknader. I syfte att begränsa risken kan allokeringen mellan olika regioner komma att avvika från respektive regions vikt i index (som exempelvis MSCI All Country World Index).

6.5.5 Sammansättning inom tillgångsslagen

Utifrån portföljens långsiktiga karaktär ska avkastningen i första hand jämföras med det långsiktiga avkastningsmålet. Över börs- och konjunkturcykeln kan portföljen även utvärderas mot normalallokeringen utifrån nedanstående sammansättning av index.

Tillgångsslag	Index	Vikt
Räntebärande värdepapper	50% OMRX Total, 50% OMRX T-Bill	50%
Svenska aktier	SIX PRX	12,5%
Utländska aktier	MSCI All Country World Index	37,5%

Utöver utvärderingen av totalportföljens avkastning ska respektive placerings värdeutveckling utvärderas mot ett relevant jämförelseindex minst årligen.

6.5.6 Placeringsriktlinjer för de enskilda tillgångsslagen

A. Räntebärande värdepapper

Räntebärande papper får placeras:

- i värdepappersfonder registrerade hos Finansinspektionen eller motsvarande organ inom EU bestående av räntebärande värdepapper med god kreditvärdighet och riskspridning. Fondens värde ska kunna gå att följa kontinuerligt samt realiseras med kort varsel. Den genomsnittliga kreditvärdigheten för en enskild fond får inte understiga ett kreditbetyg motsvarande investmentgrade (BBB-/Baa3 enligt Standard & Poor's respektive Moody's)
- direkt i svenska räntebärande värdepapper som är offentligt utbudna och som löpande prissätts. Vid placering direkt i räntebärande värdepapper är lägsta tillåtna kreditbetyg motsvarande investmentgrade (BBB-/Baa3 från Standard & Poor's respektive Moody's). Maximalt 5% av portföljen får placeras hos en enskild motpart om löptiden är över tre månader. Undantag medges för placering i skuldebrev utgivna av svenska staten samt för bankinlåning. Placeringar som görs direkt i räntebärande värdepapper ska göras i svenska kronor. Placeringar i räntebärande värdepapper bör spridas mellan tillgångar med olika finansiella egenskaper (med avseende på ränterisk, kreditrisk och löptid) för att uppnå en rimlig balans mellan förväntad avkastning och risk.
- för att minska ränterisken, det vill säga att en räntehöjning påverkar marknadsvärdet av placeringarna negativt, i denna förvaltning ska den genomsnittliga durationen för portföljen inte överstiga 3 år.
- räntebärande placeringar som inte görs direkt i räntebärande värdepapper får göras i annan valuta, men ska då vara valutasäkrade, då valutarisken i annat fall skulle bli den dominerande risken i placeringen.

6.5.7 Övriga restriktioner för den långsiktiga medelsförvaltningen

A. Fonder

Med fonder menas i denna policy fonder i enlighet med Lag (2004:46) om värdepappersfonder, och specialfonder i enlighet med lag (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Vid investering i fond gäller fondens fondbestämmelser, och det åligger kommunen att säkerställa att fondbestämmelserna i allt väsentligt överensstämmer med bestämmelserna i finanspolicyn och dessa riktlinjer.

B. Motparter

Godkända motparter vid transaktioner med portföljens tillgångar är värdepappersinstitut som har Finansinspektionens tillstånd för handel med finansiella instrument för annans räkning i eget namn, enligt lagen om värdepappersmarknaden 2 kap 1 § (2007:528).

Vid investering i fonder gäller att fondbolag ska ha tillstånd från Finansinspektionen, eller motsvarande myndighet inom EU, EES eller Schweiz.

C. Förvar

Pensionsportföljens tillgångar ska förvaras hos värdepappersinstitut med Finansinspektionens tillstånd att ta emot värdepapper för förvaring, enligt lagen om värdepappersmarknaden 2 kap 2 § p1 (2007:528).

D. Belåning

Portföljens tillgångar får ej belånas.

E. Derivat

Direkta placeringar i derivat får inte förekomma. Undantag görs för derivat som ingår som en del i strukturerade produkter (se Indexobligationer ovan). Inom enskild fond får derivat användas under förutsättning att de inte utgör mer än 10

% av fondens investeringar/investeringsfilosofi. Exponeringen måste i allt väsentligt motsvara exponering som anges i finanspolicyn och dessa riktlinjer.

För enskilda hedgefonder kan användandet av derivat vara betydande. Reglerna för derivat är inte tillämpligt för hedgefonder.

F. Valutaexponering

Placering av pensionsportföljens tillgångar kommer delvis att ske i andra valutor än SEK. Detta är en naturlig del av diversifieringen, riskspridningen, i en portfölj.

6.6 Riktlinjer för medelsförvaltning av donationsmedel

Avkastningsmålet är definierat som en avkastning som överstiger 3 månaders statsskuldväxlar (SSVX 3M), plus en riskpremie på 2 % per år, över rullande femårsperioder.

Marknadsrisk i en kapitalportfölj mäts ofta i volatilitet (standardavvikelse) dvs hur mycket värdet på portföljen varierar under en period. Ju högre volatilitet desto högre risk i portföljen. Volatiliteten ska avvika högst +/- 2,0 procentenheter från jämförelseindex. Avkastningsmålet i relation till risken mäts i Sharpkvot och bör vara större än 1,0.

Tillgångsslag	Normalvikt och limiter portföljen totalt, %		
	Min	Normal	Max
Räntebärande värdepapper	40	60	80
Aktier	20	30	50
Alternativa placeringar	0	10	20

Medel för att tillgodose donationsstiftelsernas behov av att betala leverantörsskulder eller ge utdelning är undantaget den strategiska tillgångsallokeringen.

Enskilda donationsbestämmelser ska beaktas och är överordnade dessa riktlinjer.

7 DEFINITIONER

Begrepp	Förklaring
Kontokredit	En kredit utöver det tillgodohavande som finns på bankkontot som används för att hantera tillfälliga svängningar i likviditetsbehovet.
Derivat-instrument	Riskhanteringsinstrument som kan härledas till ett underliggande värdepapper, t ex köp- och säljoptioner i aktier, ränteterminer m fl.
Duration	Kan beskrivas som den räntebärande portföljens vägda genomsnittliga återstående löptid. Durationen bestäms av obligationernas och kupongernas återstående löptid, kupongernas storlek samt räntenivån. Ju högre värde desto mer känslig är portföljen för förändringar i marknadsräntan. Durationen för en s.k. nollkupongobligation är lika med dess löptid och för en kupongobligation lägre än dess löptid.
Dynamisk allokering med riskkontroll	Allokeringen mellan olika tillgångsslag styrs främst av portföljens marknadsvärde. Fördelningen mellan exempelvis aktier och räntor anpassas utifrån en på förhand bestämd risknivå.
Emittent	Utgivare och garant av finansiella instrument.
Finansiellt instrument	Ett finansiellt instrument är någon form av värdebevis som oftast är avsett för handel på en finansiell marknad och som inte utgör valuta.
Koncentrations-risk	Risk kopplad till spridning av finansiella instrument. Högre spridning av tillgångar/lån innebär lägre koncentrationsrisk.
Kreditrisk	Risk för att utställaren av ett finansiellt instrument, tex obligation, inte kan infria löftet om återbetalning av lånet.
Likviditet	Mått på omfattningen av handeln, eller omsättningen, i ett instrument eller på en marknad. Även benämning för kassamedel.
Limit	Riskenivå som begränsar innehav av finansiella instrument.
Löptid	Den tid som återstår till ett värdepapper förfaller till betalning.
Marknadsvärde	Värdet av en tillgång (eller en hel portfölj) till kapitalmarknadens rådande prisnivå.
Rating	Av kreditvärderingsinstitut gjord bedömning av sannolikheten för att en skuld kommer att regleras på överenskommen tidpunkt.

Ratingkategorier	Ratinginstituten Standard & Poor's (S & P's) och Moody's Investors Service Inc (Moody's) klassificering av kort- och långfristig upplåning kan illustreras enligt följande: <table><tr><th colspan="5">Översättningstabell för rating</th></tr><tr><th colspan="3">Standards & Poor's</th><th colspan="2">Moody's</th></tr><tr><th>Nationell kortfristig rating</th><th>Kortfristig rating</th><th>Långfristig rating</th><th>Kortfristig rating</th><th>Långfristig rating</th></tr><tr><td></td><td></td><td>AAA</td><td></td><td>Aaa</td></tr><tr><td></td><td></td><td>AA+</td><td></td><td>Aa1</td></tr><tr><td></td><td></td><td>AA</td><td></td><td>Aa2</td></tr><tr><td></td><td>A-1+</td><td>AA-</td><td></td><td>Aa3</td></tr><tr><td></td><td></td><td>A+</td><td></td><td>A1</td></tr><tr><td></td><td>A-1</td><td>A</td><td>P-1</td><td>A2</td></tr><tr><td></td><td></td><td>A-</td><td></td><td>A3</td></tr><tr><td>K-1</td><td>A-2</td><td>BBB+</td><td>P-2</td><td>Baa1</td></tr><tr><td>K-2</td><td></td><td>BBB</td><td></td><td>Baa2</td></tr><tr><td>K-3</td><td>A-3</td><td>BBB-</td><td>P-3</td><td>Baa3</td></tr><tr><td colspan="3"></td><td></td><td>Ba1</td></tr><tr><td colspan="3"></td><td></td><td>Ba2</td></tr><tr><td colspan="3"></td><td></td><td>Ba3</td></tr><tr><td colspan="3"></td><td></td><td>B1</td></tr><tr><td colspan="3"></td><td></td><td>B2</td></tr><tr><td colspan="3"></td><td></td><td>B3</td></tr><tr><td colspan="3"></td><td></td><td>Caa1</td></tr><tr><td colspan="3"></td><td></td><td>Caa2</td></tr><tr><td colspan="3"></td><td></td><td>Caa3</td></tr><tr><td colspan="3"></td><td></td><td>Ca</td></tr><tr><td></td><td>C</td><td>C</td><td>Not prime</td><td>C</td></tr><tr><td>K-4</td><td>D</td><td>D</td><td></td><td></td></tr></table>	Översättningstabell för rating					Standards & Poor's			Moody's		Nationell kortfristig rating	Kortfristig rating	Långfristig rating	Kortfristig rating	Långfristig rating			AAA		Aaa			AA+		Aa1			AA		Aa2		A-1+	AA-		Aa3			A+		A1		A-1	A	P-1	A2			A-		A3	K-1	A-2	BBB+	P-2	Baa1	K-2		BBB		Baa2	K-3	A-3	BBB-	P-3	Baa3					Ba1					Ba2					Ba3					B1					B2					B3					Caa1					Caa2					Caa3					Ca		C	C	Not prime	C	K-4	D	D		
Översättningstabell för rating																																																																																																																														
Standards & Poor's			Moody's																																																																																																																											
Nationell kortfristig rating	Kortfristig rating	Långfristig rating	Kortfristig rating	Långfristig rating																																																																																																																										
		AAA		Aaa																																																																																																																										
		AA+		Aa1																																																																																																																										
		AA		Aa2																																																																																																																										
	A-1+	AA-		Aa3																																																																																																																										
		A+		A1																																																																																																																										
	A-1	A	P-1	A2																																																																																																																										
		A-		A3																																																																																																																										
K-1	A-2	BBB+	P-2	Baa1																																																																																																																										
K-2		BBB		Baa2																																																																																																																										
K-3	A-3	BBB-	P-3	Baa3																																																																																																																										
				Ba1																																																																																																																										
				Ba2																																																																																																																										
				Ba3																																																																																																																										
				B1																																																																																																																										
				B2																																																																																																																										
				B3																																																																																																																										
				Caa1																																																																																																																										
				Caa2																																																																																																																										
				Caa3																																																																																																																										
				Ca																																																																																																																										
	C	C	Not prime	C																																																																																																																										
K-4	D	D																																																																																																																												
Sharpekvot	Sharpekvoten anger portföljens riskjusterade avkastning. Den talar om hur mycket avkastning per total risk som har åstadkommit. Enligt modern portföljteori vill en rationell placerare alltid uppnå så hög avkastning per risk som möjligt, och ju högre Sharpekvoten är, desto bättre. Måttet beräknas genom att dividera avkastningen utöver den riskfria räntan (tre månaders statsskuldsväxel) med avkastningens standardavvikelse omräknad till årstakt.																																																																																																																													
Strukturerade produkter	Strukturerade produkter med kapitalskydd består av en obligation och t ex en option. En del av det investerade beloppet placeras i en nollkuponobligation för att återbetala det nominella beloppet på slutdagen. Den resterande delen placeras i t ex en option som ger exponering mot det valda tillgångsslaget som till exempel en specifik marknad, en utvald bransch eller olika slags tillgångar.																																																																																																																													

8 ÄNDRINGSHISTORIK

Rev	Författare	Beskrivning av förändring	Datum